

PLAN MOT
KRÄNKANDE
BEHANDLING,
TRAKASSERIER OCH
SEXUELLA
TRAKASSERIER LÄSÅR
23/24

Svaneskolan 7-9

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
1.1	Följande verksamheter omfattas av planen	4
1.2	Skolans ansvar	4
1.2.1	<i>Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier</i>	<i>4</i>
1.2.2	<i>Skyldighet att anmäla</i>	<i>5</i>
1.2.3	<i>Ansvar</i>	<i>5</i>
1.2.4	<i>Lagstiftning</i>	<i>5</i>
1.3	Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier	5
1.4	Ansvarig rektor	6
1.5	Förankring av planen	6
2	Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge	8
2.1	Delaktighet	8
2.1.1	<i>Elevers delaktighet</i>	<i>8</i>
2.1.2	<i>Vårdnadshavarnas delaktighet</i>	<i>8</i>
2.1.3	<i>Personalens delaktighet</i>	<i>9</i>
2.2	Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder	9
2.3	Beskrivning av nuläge	9
3	Analys och åtgärder för kommande läsår	11
3.1	Analys	11
3.2	Nya mål, insatser och åtgärder	11
4	Bilaga 1: Begrepp och definitioner	12
5	Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder	14
6	Bilaga 3	17

1 Bakgrund

1.1 Följande verksamheter omfattas av planen

Grundskola 7-9

1.2 Skolans ansvar

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan. De ska aldrig behöva utsättas för kränkningar, det vill säga sårande eller förnedrande behandling, varken från lärare och personal på skolan eller från andra elever.

Skolan har ansvar att förhindra att elever behandlas illa och det regleras i skollagen och diskrimineringslagen. I dagligt tal brukar man kalla återkommande kränkningar för mobbing, men det är inte ett begrepp som används i lagstiftningen. Istället används begreppen kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier (se även bilaga 1 om begrepp och definitioner).

1.2.1 Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

På varje skola ska det enligt skollagen finnas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det målinriktade arbetet omfattar att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder man avser att påbörja eller genomföra det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska vara med i efterföljande års plan.

Enligt diskrimineringslagen ska skolan arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Varje verksamhet ska ha riktlinjer som visar att sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna inte accepteras. Varje skola ska också ha rutiner som dels klargör hur verksamheten ska agera om trakasserier påstås ha inträffat, dels anger vem den som anser sig trakasserad ska vända sig till och vem som ska ansvara för att händelsen eller påståendena utreds.

De sju grunderna för diskriminering:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

För skolorna i Lunds kommun väljer vi att ha en samlad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Det är viktigt att all personal och även eleverna och deras vårdnadshavare känner till planen.

1.2.2 Skyldighet att anmäla

En lärare eller annan personal på skolan som får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn. Rektorn är skyldig att anmäla det till huvudmannen. När det gäller kränkande behandling är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i de fall kränkande behandling konstaterats, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

1.2.3 Ansvar

Huvudmannen, i detta fall Lunds kommun, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. I Lunds kommun har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till respektive skolas rektor.

För verksamhet som avses i skollagens 25 kapitel (exempelvis öppen förskola och öppen fritidsverksamhet) och fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet gäller plikten att anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier för den personal som huvudmannen utser.

1.2.4 Lagstiftning

Lagstiftning som styr ovan beskrivna skyldigheter att arbeta mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns i:

- Skollagen kapitel 6, 6-10 §§
- Diskrimineringslagen kapitel 16, 18-20 §§

1.3 Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Barn- och skolförvaltningen har tagit fram en förvaltningsgemensam rutin som används när skolan fått veta att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev eller av personal. I dessa fall ska personalen informera rektor omgående i enlighet med 6 kap 10 § skollagen, eller 2 kap 7 § diskrimineringslagen (anmälningsplikt). All personal inom förvaltningens olika verksamheter omfattas av bestämmelserna.

Rutinbeskrivning när ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier:

Medarbetare

När en medarbetare får veta att ett barn eller elev har eller kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier ska medarbetaren genast informera rektorn om detta, senast nästa arbetsdag.

Rektor

Så snart informationen nått rektorn görs en anmälan till huvudmannen om händelsen. Rektorn, eller en annan person som rektorn utser, börjar sedan att tala med de som varit involverade. Rektorn beslutar också om eventuella åtgärder för att förhindra att kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier fortsätter.

I de fall då kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier har konstaterats,

följer rektorn, eller den rektorn utser, upp att åtgärderna varit tillräckliga och att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna verkligen har upphört. Om det i uppföljningen visar sig att de vidtagna åtgärderna inte varit tillräckliga beslutar rektorn om eventuella förändringar av de åtgärder som vidtagits tidigare, alternativt fattar beslut om nya åtgärder för att se till att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna verkligen upphör.

1.4 Ansvarig rektor

Rektor Erik Friede

1.5 Förankring av planen

Information via skolans hemsida

Nyupprättad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns publicerad på skolans hemsida till vårdnadshavare, elever och personal.

Information till personal

Plan mot kränkande behandling och sexuella trakasserier förankras på Apt med personalen.

Planen mot kränkande behandling och sexuella trakasserier går vi igenom med nyanställda under introduktionen för nyanställda.

Information till elever

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier presenteras för varje klass av mentorerna i samband med en mentorstid under början av höstterminen. Vid detta tillfälle går mentorerna igenom planens innehåll. Ett speciellt fokus riktas vid skolans rutingång vid misstänkta kränkningar och var eleverna ska vända sig vid en kränkning eller misstänkt kränkning. Vid detta tillfälle betonas skolans värdegrund och nolltolerans mot alla former av kränkningar, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.

Utöver mentorernas information om planen till eleverna, och för att säkerställa att alla elever tar del av skolans likabehandlingsarbete, har representant för skolläring och elevhälsoteamet gått ut i flera klasser för att informera eleverna om skolans nolltolerans mot alla typer av kränkningar, konsekvenser av kränkningar samt klargörande av skolans värdegrund och hur vi bemöter varandra varje dag för att skapa en trygg skola för alla.

Skriftlig information om skolans trivselregler och nolltolerans mot kränkningar och diskriminering samt var eleverna ska vända sig vid kränkningar finns tillgängligt digitalt för alla elever och all personal.

Information till vårdnadshavare

Plan mot kränkande behandling och sexuella trakasserier avhandlas på föräldramöte under höstterminen.

2 Föregående läsars arbete och beskrivning av nuläge

2.1 Delaktighet

2.1.1 Elevers delaktighet

Eleverna är delaktiga genom klassråden som mentorer ansvarar för. De är också delaktiga genom elevrådet. Genom elevrepresentanter som t ex elevskyddsombud har elever också varit delaktiga i arbetet med utvärdering, kartläggning och analys.

Eleverna besvarar olika enkäter, bla LUNK-enkäten.

Eleverna på skolan görs delaktiga i arbetet med likabehandlingen på flera sätt. Nedan följer några av dessa som exempel.

Mentorstiden

Mentorstiden används återkommande för såväl främjande som förebyggande insatser kopplade till det fortlöpande värdegrundsarbetet. Insatserna baseras på aktuella identifierade behov utifrån olika typer av kartläggningar. Under mentorstiden har eleverna möjlighet att ställa frågor och framföra sina idéer och synpunkter till skolans personal.

Utvecklingssamtal

Vid utvecklingssamtalen får eleven möjlighet att samtala om sin upplevda trivsel och trygghet i skolan.

Kommunikation mellan elever och personal

Eleverna ska alltid vända sig till någon vuxen på skolan vid en misstänkt kränkning eller andra frågor som rör elevernas trygghet och trivsel. Elever har även möjlighet att boka samtal med skolans kurator vid behov, eller för att framföra önskemål och synpunkter som i sin tur kan lyftas i Elevhälsoteamet.

Trygghetsteamet

Trygghetsteamet leds av medlemmar av elevhälsotemet samt pedagog och biträdande rektor. Varje klass representeras av två elever och gruppen ses regelbundet. Under träffarna pratar vi bla om trygghet i klassrum/korridorer, var kränkningar sker mest mm.

2.1.2 Vårdnadshavarnas delaktighet

Trygghetsfrågor tas upp under utvecklingssamtal. Dessa frågor tas även upp på föräldramöten men pga covid 19 så har enbart digitala föräldramöten genomförts ht-21.

Utvecklingssamtal

I samband med utvecklingssamtalen som sker i början av varje termin lyfts frågor som rör elevens trivsel och upplevda trygghet i skolan. Vårdnadshavarna har i detta forum möjlighet att framföra sina tankar eller frågor kring skolans arbete med likabehandling. Mentorerna delger i sin tur eventuella önskemål och tankar till Elevhälsoteamet.

Föräldramöten

Vid föräldramöten får vårdnadshavare information om skolans *Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier*. Vårdnadshavarna är välkomna att lämna in förslag och tankar, som därefter lyfts i skolans Elevhälsoteam.

2.1.3 Personalens delaktighet

Personalen är delaktiga genom bland annat mentorsarbetet där man har en daglig dialog med eleverna.

Arbetsplatsträffar

Vid varje arbetsplatsträff är jämställdhet och likabehandling en stående punkt. Vid dessa möten får personalen tillsammans reflektera kring aktuella frågor och komma med idéer och synpunkter som man sedan tar med sig och lyfter vid möten och i samråd med skolledningen.

Personalmöten och arbetslagsmöten

Lärare för dialoger med varandra kring läget i de olika klasserna och lyfter elever där lärarna uppmärksammat problematik gällande t.ex. konflikter eller eventuella kränkningar. Dessa samtal sker regelbundet och vid behov kontaktas elevhälsan.

När enkäter besvaras sker det genom att mentorerna leder sin klass i det arbetet. Enkäternas resultat diskuteras på arbetslagsmöten.

Via mail och samtal

Personalen har alltid möjlighet att framföra sina tankar, idéer eller förslag till skolledningen, som i sin tur tar upp personalens tankar under sina fortlöpande möten. Personalens delaktighet och engagemang är en förutsättning för ett väl fungerande och förankrat likabehandlingsarbete.

2.2 Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder

Föregående läsårs insatser och åtgärder

- Trivselenkät i åk 7-9
- Kommungemensam enkät åk 8
- Utvecklingssamtal
- Trygghetsteam
- Rastvakt
- Elevråd
- Uppsikt utanför klassrummen genom matvaktsschema och rastvaktsschema.
- Avdelad personal med inriktning på att skapa trygghet i korridorer.

Ovanstående insatser är genomförda och pågående.

De åtgärder som har genomförts har i huvudsak haft avsedd effekt. Insatserna har lett till att eleverna upplever trygghet i korridorerna samt att elevkonflikter har klarats upp. Genom mentorer samt samtal med elever och vårdnadshavare kan vi dra dessa slutsatser.

2.3 Beskrivning av nuläge

Beskrivning av nuläge

Fokusgrupp - Otrygga platser

Fokusgruppen uppger vid intervjutillfället att de inte upplever några platser på skolan som otrygga.

Elever i åk 7 uppger att matsalen kan upplevas som osäker vid de tillfällen när det är många gymnasieelever som ska äta samtidigt. Schemaläggning för att minska trängsel och jämna ut beläggningen är ett pågående arbete tillsammans med måltidsservice och Hedda Anderssongymnasiet. Detta följs på veckobasis för att identifiera problemtider och söka möjliga lösningar.

Eleverna uppger också att korridoren på första våningen kan upplevas som rörig och trång men att det inte är direkt otryggt. Någon elev tycker att det kan kännas osäkert att gå förbi större grupper av andra elever där.

Eleverna i fokusgrupperna uppger att de trivs bra i skolan.

Resultat från Lunk-enkäten

Enkäten visar att den stora majoriteten av eleverna upplever att de är trygga på raster och under lektioner. Eleverna uppger att de vet var de ska vända sig om de behöver hjälp och att de trivs bra i skolan.

Eleverna uppger att det blir bemötta på ett bra sätt av sina lärare och att lärare reagerar om de får reda på att en elev blir kränkt. Lärare ger samma förutsättningar till elever oavsett könstillhörighet.

Uppföljning av kränkingsärenden

De kränkingsärenden som har anmälts har skyndsamt utretts och konflikterna/kränkningarna har upphört i samtliga fall. Huvuddelen av fallen är konflikter som inträffat vid enstaka tillfällen.

Nya lokaler

Under höstterminen 2023 och vid starten av vårterminen 2024 tas nya lokaler i bruk. Detta kommer att följas extra noga med trygghetsvandring och särskilt fokus under trygghetsteamträffar.

3 Analys och åtgärder för kommande läsår

3.1 Analys

I nuläget upplevs det inte som att det finns några otrygga platser på skolan. Elevassistent och personal finns närvarande i korridorer vilket bidrar till att skolan känns trygg. Skolgården går att överblicka från skolans fönster och känns därför också trygg.

Gällande klassrummen är tryggheten också stor men det finns vissa klassrum som känns mer otrygga än andra. Detta främst beroende på att elever upplever att läraren inte har full kontroll eller hanterar elever som stör undervisningen.

Att bibehålla och se till att Svanepunkterna följs är ett led i att säkerställa att tryggheten och studieron i klassrummen höjs. Specialpedagog har också gett handledning till enskilda lärare med handfasta tips på hur. På arbetslag/ämneskonferens samt Apt tar vi upp och diskuterar vilka rutiner som finns i varje klassrum för att säkerställa trygghet och studero.

På klassrumsbesök innan medarbetarsamtal är fokus bemötande och samspel i klassrummet. Dessa delar är mycket viktiga för att både trygghet och studero.

Svaneskolan kommer att fortsatt ha fokus på dessa områden och arbeta med dem för eleverna i bla trygghetsteamet samt vid elevrådsmöten och utvecklingssamtal. Med personal fortsätter vi att ha fokus på dessa delar i det systematiska kvalitetsarbetet, vid klassrumsbesök samt vid personalkonferenser.

3.2 Nya mål, insatser och åtgärder

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
Öka trygghet och studero i klassrummet	Bibehålla Svanepunkterna, individuellt stöd till pedagoger, gemensamma diskussioner med goda exempel på våra olika möten	Ökad trygghet och studero i klassrummet	utv.samtal, elevråd, trygghetsråd, samtal med mentorer, elevhäsloteamet genomför observationer i klassrum/korridorer/andra platser.
Bibehålla en låg nivå av kränkningar och trakasserier.	Snabbt agera i de fal som uppstår, temadagar i ämnet	Bibehållen låg nivå av kränkningar och trakasserier	trygghetsråd, utv.samtal, samtal med mentorer
Bibehålla en låg nivå av kränkningar och trakasserier.	Analysera placering av personalarbetsrum realativt personalrum/lunchrum för att säkerställa att personal är i rörelse bland elever under skoldagen.	Bibehållen låg nivå av kränkningar och trakasserier.	Trygghetsråd, trygghetsvandring, observationer.

4 Bilaga 1: Begrepp och definitioner

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program. En pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar eleven på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker elevens värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både personal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i barngruppen och vill inte lugna ner sig, pedagogen ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på gården/rasterna. Han är hellre

ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans/skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger pedagogern. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när eleven, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

5 Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på förskolan för att han är den ende killen som valt att vara med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hänglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i förskolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sin skola för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföstad av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola/skola med många barn/elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra barnen/eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Personalen avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De

menar ju inget illa". [trakasserier]

- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några barn. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på slöjden med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom en klass inom anpassad grundskola, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra barn/elever ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från samlingen/klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar förskolan/skolan inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå här!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i förskolan/skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med och leka.
- James vill inte vända sig till sin pedagog eftersom pedagogen ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den

första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av

ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan/skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina kamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes barngrupp/klass. Hon blir sårad när de andra kamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

6 Bilaga 3